

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Justitie & Veiligheid
T.a.v. de heer P.H. van Meenen
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
Per e-mail verzonden: cie.jv@tweedekamer.nl

Postbus 93166
2509 AD Den Haag

T 070 363 59 36

✉ info@fondsslachtofferhulp.nl
W www.fondsslachtofferhulp.nl

IBAN: NL38 ABNA 0240 5559 96

KvK 41155922

Den Haag, 8 februari 2019

Betreft: Algemeen Overleg Slachtofferbeleid d.d. 13 februari 2019

Geachte Voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor Justitie & Veiligheid,
Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Justitie & Veiligheid,

Op 13 februari a.s. zal uw commissie spreken over het slachtofferbeleid. Graag willen wij met deze brief onze zorgen kenbaar maken over de uitoefening van slachtofferrechten.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ter versterking van de positie van het slachtoffer (Wet VPS) in 2011, is er wettelijk veel veranderd en verbeterd met betrekking tot slachtofferrechten binnen het strafrecht en het strafprocesrecht. Helaas ontvangen wij echter steeds vaker signalen dat slachtoffers in de praktijk nog (te) vaak tegen problemen aanlopen bij de uitoefening van deze rechten. Rechten van slachtoffers zijn thans ook niet afdwingbaar en ogen vrijblijvend. Want waar kan een slachtoffer aankloppen indien hij zijn rechten niet kan uitoefenen?

Organisatorische problematiek magistratuur en politie

Via de media zijn inmiddels de groeiende problemen in de magistratuur en bij de politie als gevolg van de bezuinigingen bekend geworden.¹ Daardoor zijn ook slachtofferrechten steeds kwetsbaarder geworden. Daar waar in de afgelopen jaren zowel op Europees als nationaal niveau grote stappen zijn gezet om de rechten van slachtoffers beter te waarborgen, dreigen er in de uitvoering van die rechten eerder stappen terug te worden gedaan dan vooruit. Het lijkt erop dat het waarborgen van slachtofferrechten geen prioriteit heeft voor de magistratuur en politie, hetgeen in het licht van de enorme werkdruk ook verklaarbaar wordt. Het Fonds Slachtofferhulp (hierna: het Fonds) maakt zich grote zorgen dat het slachtoffer de eerste is die sneuvelt in de organisatorische en financiële problematiek.

---

¹ Zie onder meer het drieluik dat Nieuwsuur uitzond op 14, 15 en 16 november 2018 (<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2259288-rechters-pervers-financieringssysteem-leidt-tot-creatief-boekhouden.html>) alsook een onlangs gepubliceerd artikel van de NOS (<https://nos.nl/artikel/2270899-onderzoek-rechtspraak-niet-op-korte-termijn-financieel-gezond.html>)

Ondanks de grote inzet van Slachtofferhulp Nederland, moet een slachtoffer om zijn rechten af te dwingen steeds vaker een beroep doen op een slachtofferadvocaat. Diens rol wordt daardoor vanzelfsprekend steeds belangrijker.

Dat een slachtofferadvocaat een grote meerwaarde heeft, wordt ook onderschreven door het WODC rapport zoals uitgebracht op verzoek van het Ministerie van Justitie & Veiligheid op 16 november 2018.² Ook hieruit blijkt dat slachtoffers nog (te) vaak hun recht niet kunnen halen, en al helemaal niet zonder advocaat.

Zo staat er:

“De wet zegt dat slachtoffers kennis moeten kunnen nemen van het dossier, maar uit de interviews blijkt dat aan een slachtoffer zonder vertegenwoordiging het dossier niet (zonder meer) wordt verstrekt.”³

Dit is slechts één van de voorbeelden waaruit blijkt dat slachtoffers hun recht thans (nog steeds) niet (zelf) kunnen halen. Dit is buitengewoon zorgelijk.

Vergoeding slachtofferadvocaat

Het WODC rapport toont aan dat de vergoeding van de slachtofferadvocatuur zeer te wensen over laat. Omdat vrijwel ieder basisrecht van het slachtoffer moet worden afgedwongen, schiet de huidige vergoeding ruimschoots tekort. Het WODC rapport schrijft hierover:

“Sommigen gaven zelfs aan geen verschil te zien tussen het werken op basis van een toevoeging en (gratis) pro-deo werk, of gestopt te zijn met de bijstand aan slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven onder meer omdat de financiële vergoeding vanuit de Raad voor de Rechtsbijstand niet rendabel zou zijn.”⁴

Ook het Fonds ontvangt al geruime tijd zorgwekkende signalen in dit kader, zowel van slachtoffers als van hulpverleners. Met als uitgangspunt dat slachtoffers van misdrijven hun rechten moeten kunnen verwezenlijken, onderschrijft het Fonds de conclusie van het WODC rapport dat er een ruimere vergoeding nodig is voor uren die slachtofferadvocaten, als partijdige en onafhankelijke belangenbehartiger, besteden aan complexe zaken. Wij hopen dat uw Kamer hier oog voor heeft.

Rapport Ombudsman: Spelregels voor het omgaan met slachtoffers

Eind 2012 heeft Het Platform Slachtofferorganisaties⁵ contact gezocht met de Nationale Ombudsman met het verzoek behoorlijkheidsregels ('spelregels') op te stellen die inzichtelijk maken wat slachtoffers in redelijkheid van de overheid mogen verwachten.

²WODC Ministerie van Justitie & Veiligheid (16 november 2018) *De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven*

³WODC Ministerie van Justitie & Veiligheid (16 november 2018) *De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven*, pagina 98/99

⁴WODC Ministerie van Justitie & Veiligheid (16 november 2018) *De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven*, pagina 104

⁵Het Platform Slachtofferorganisaties bestond destijds uit het Fonds Slachtofferhulp, Slachtofferhulp Nederland, Intervict en drie lotgenotenorganisaties voor nabestaanden van geweldsslachtoffers: Aandacht Doet Spreken, Vereniging Ouders van een Vermoord Kind en de Vereniging voor Veiligheid, Respect en Solidariteit, thans samengevoegd onder de naam Federatie Nabestaanden Geweldsslachtoffers (FNG)

Deze spelregels zijn in december 2012 door middel van een rapport uitgebracht, welke u bijgaand aantreft.

In dit rapport staat dat het Ministerie van Justitie & Veiligheid destijds is uitgegaan van een 'groeiscenario' van vijf jaar voor drie verbetertrajecten: op het gebied van schadevergoeding en schadeverhaal, op het gebied van de informatievoorziening en op het gebied van de positie van het slachtoffer in de fase van tenuitvoerlegging van de sanctie.⁶ De Ombudsman sprak in zijn rapport zijn zorgen uit over de lange periode van vijf jaar voordat slachtoffers verschil kunnen ervaren in de manier waarop ze in het strafproces behandeld en bejegend worden, maar sprak ook begrip uit voor het feit dat veranderingen in een keten taaie processen zijn.

Inmiddels zijn wij niet vijf, maar ruim zes jaar verder en kan het Fonds niet anders concluderen dan dat de spelregels, zoals opgesteld door de Ombudsman, nog immer niet (volledig) worden nageleefd in de keten. Ook dit wordt door het WODC rapport onderschreven. Zo staat er:

*"De meerderheid van de slachtofferadvocaten in de vragenlijststudie noemde meerdere knelpunten met betrekking tot de uitvoering van de slachtofferrechten en de rol van de ketenpartners daarin."*⁷

Het behoeft geen verdere uitleg dat het Fonds ook hier grote zorgen over heeft, die zij met uw Kamer wil delen.

Tot slot

Gezien al het voorgaande vraagt het Fonds u om er bij de Minister op aan te dringen om (a) maatregelen te treffen die slachtofferrechten (beter) afdwingbaar maken en (b) ervoor te zorgen dat slachtoffers, bij niet naleving van slachtofferrechten, hiervoor worden gecompenseerd.

Met de meeste hoogachting,
Fonds Slachtofferhulp,

Ineke Sybesma
Directeur

Bijlage: Rapport Nationale Ombudsman d.d. december 2012
'Spelregels voor het omgaan met slachtoffers'

⁶ De Nationale Ombudsman (december 2012) *Spelregels voor het omgaan met slachtoffers*, pagina 2

⁷ WODC Ministerie van Justitie & Veiligheid (16 november 2018) *De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven*, pagina 102